

Anonimizirana različica

Prevod

C-66/19 – 1

Zadeva C-66/19

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

29. januar 2019

Predložitveno sodišče:

Landgericht Saarbrücken (Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

17. januar 2019

Tožeča stranka:

JC

Tožena stranka:

Kreissparkasse Saarlouis

[...] (ni prevedeno)

Saarbrücken, 17.01.2019

[...] (ni prevedeno)

LANDGERICHT SAARBRÜCKEN

[...] (ni prevedeno)

SKLEP

V sporu

JC, [...] (ni prevedeno),

tožeča stranka

[...] (ni prevedeno)

proti

Kreissparkasse Saarlouis, [...] (ni prevedeno) Saarlouis,

tožena stranka

[...] (ni prevedeno)

1. Postopek se prekine.
2. Sodišču Evropske unije se v skladu s členom 267 PDEU predložijo ta vprašanja v zvezi z razlago prava Unije:

- a. Ali je treba člen 10(2)(p) Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS razlagati tako, da med podatke, ki se morajo navesti v zvezi z „obdobjem“ ali „drug[imi] pogoj[i] za uveljavljanje [...] pravice [do odstopa]“, spadajo tudi predpostavke za začetek teka roka za odstop?

- b. Če je odgovor na vprašanje iz točke (a) pritrdilen:

Ali člen 10(2)(p) Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS nasprotuje razlagi, v skladu s katero je informacija o pravici do odstopa „jasna“ in „jedrnata“, če v njej sami glede začetka roka za odstop niso v celoti navedeni obvezni podatki, ki morajo biti podani, da ta rok začne teči, ampak v zvezi s tem napotuje na določbo nacionalnega prava – v tem primeru člen 492(2) BGB v različici, ki se je uporabljala do 12. junija 2014, – ki pa ponovno napotuje na nadaljnje nacionalne določbe – v tem primeru člen 247 od (3) do (13) EGBGB v različici, ki se je uporabljala do 12. junija 2014, – tako da mora potrošnik za razjasnitev, kateri obvezni podatki morajo biti podani, da v zvezi s posojilno pogodbo, ki jo je sklenil, začne teči rok za odstop, prebrati številne zakonske določbe iz različnih zakonskih besedil?

- c. Če je odgovor na vprašanje iz točke (b) nikalen (in ni načelnih pomislekov zoper napotilo na nacionalne zakonske določbe):

Ali člen 10(2)(p) Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS nasprotuje razlagi, v skladu s katero je informacija o pravici do odstopa „jasna“ in „jedrnata“, če zaradi v njej zajetega napotila na nacionalno zakonsko določbo – v tem primeru člen 492(2) BGB v različici, ki se je uporabljala od 30. julija 2010 do 12. junija 2014, – in

nadaljnega napotila iz te določbe – v tem primeru na člen 247 od (3) do (13) EGBGB v različici, ki se je uporabljala od 4. avgusta 2011 do 12. junija 2014 – nujno pride do tega, da potrošniku za razjasnitev, kateri obvezni podatki morajo biti podani, da v zvezi s posojilno pogodbo, ki jo je sklenil, začne teči rok za odstop, teh določb ni treba zgolj prebrati, temveč mora opraviti pravno subsumpcijo, na primer presoditi, ali mu je bilo posojilo odobreno pod pogoji, ki običajno veljajo za pogodbe, zavarovane s pravico v zvezi z nepremičnim premoženjem, in njihovo vmesno financiranje, ali pa so podane povezane pogodbe?

Obrazložitev:

- (1) I. Spor med strankama se nanaša na veljavnost preklica, ki ga je tožeča stranka izrazila v zvezi s svojo izjavo volje za sklenitev posojilne pogodbe.
- (2) Tožeča stranka, katere status potrošnika ni sporen, je s toženo stranko leta 2012 [...] (ni prevedeno) sklenila pogodbo o posojilu, zavarovanem s pravico v zvezi z nepremičnim premoženjem, v znesku 100.000,00 EUR, ki je bilo do 30. novembra 2021 obrestovano s fiksno posojilno obrestno mero v višini 3,61% letno [...] (ni prevedeno).
- (3) Tožena stranka je v točki 14 pogodbe tožečo stranko tako (odlomek) obvestila o njeni pravici do odstopa:

14. Informacija o pravici do odstopa

Pravica do odstopa

Posojilojemalec lahko svojo izjavo volje brez navedbe razloga pisno (na primer z dopisom, po telefaksu, prek elektronske pošte) prekliče v roku 14 dni. Rok začne teči po sklenitvi pogodbe, vendar šele po tem, ko je posojilojemalec prejel vse obvezne podatke v skladu s členom 492(2) BGB (Bürgerliches Gesetzbuch; civilni zakonik; v nadaljevanju: BGB) (na primer podatki o vrsti posojila, neto znesku posojila, trajanju pogodbe). [...]

- (4) Tožeča stranka je z dopisom z dne 30. januarja 2016 [...] (ni prevedeno) preklicala svojo izjavo volje za sklenitev posojilne pogodbe.
- (5) Tožeča stranka od tožene stranke z utemeljitvijo, da je od posojilne pogodbe veljavno odstopila, zahteva pripoznanje, da je imela tožena stranka iz naslova dolžniškega razmerja, nastalega zaradi odpovedi posojilne pogodbe, na dan 30. aprila 2018 terjatev v višini največ 66.537,57 EUR, da je v zvezi s prejemom plačila prišla v zamudo s sprejetjem izpolnitve in da je tožeči stranki obvezana nadomestiti vso škodo, nastalo zaradi odklonitve razveze pogodbenega razmerja. Podredno zahteva ugotovitev, da tožena stranka iz

naslova posojilne pogodbe od prejetja izjave o odstopu nima več pravice do pogodbenih obresti in odplačila v skladu s pogodbenimi pogoji.

- (6) Tožena stranka predlaga, naj se tožba zavrne, pri čemer v utemeljitev navaja, da je tožečo stranko o njeni pravici do odstopa ustrezno poučila in da je rok za odstop ob izjavi o odstopu že pretekel.
- (7) II. Za sprejetje odločitve je odločilen odgovor na vprašanje, ali je informacija o pravici do odstopa v skladu s členom 10(2)(p) Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS.

1. Pristojnost Sodišča Evropske unije

- (8) V skladu s členom 2(2)(a) Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS se ta direktiva ne uporablja za pogodbe, zavarovane s pravico v zvezi z nepremičnim premoženjem. Vendar je nemški zakonodajalec v zvezi s tem uporabil možnost iz uvodne izjave 10 Direktive, da določbe Direktive uporabi na področju, za katero se Direktiva pravzaprav ne uporablja, ter določil, da zahteve Direktive veljajo tudi za pogodbe o potrošniških posojilih, zavarovanih s pravico v zvezi z nepremičnino. [...] (ni prevedeno) Sodišče Evropske unije je pristojno za razlago prava Unije, ki je bilo z nacionalnimi zakonskimi določbami v notranji pravni red preneseno čez zahtevan okvir (sodba Sodišča z dne 17. julija 1997 (C-130/95)).

2. Nacionalne določbe, upoštevne za vprašanja za predhodno odločanje

- (9) a) Za odločanje so upoštevne določbe BGB in EGBGB v različicah, ki sta se uporabljali ob sklenitvi pogodbe [...] (ni prevedeno).
- (10) b) V skladu s členom 495(1) BGB v različici, ki se je uporabljala od 30. julija 2010 do 12. junija 2014 (v nadaljevanju: stara različica), ima posojilojemalec pri pogodbi o potrošniškem posojilu pravico do odstopa v skladu s členom 355 BGB. Rok za odstop v skladu s staro različico člena 495(2), točka 2(b), BGB z odstopanjem od člena 355(2) BGB v različici, ki se je uporabljala od 11. junija 2010 do 12. junija 2014 (v nadaljevanju: stara različica), ni začel teči, dokler posojilojemalec ni prejel obveznih podatkov, ki se morajo podati v skladu s členom 492(2) BGB.
- (11) c) V skladu s členom 492(2) BGB v različici, ki se je uporabljala od 30. julija 2010 do 12. junija 2014 (v nadaljevanju: stara različica), mora pogodba vsebovati podatke, ki se v skladu s členom 247 od (6) do (13) Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (uvodni zakon k civilnemu zakoniku; v nadaljevanju: EGBGB) zahtevajo za pogodbo o potrošniškem posojilu.

- (12) d) V členu 247(6), prvi odstavek, EGBGB v različici, ki se je uporabljala od 4. avgusta 2011 do 12. junija 2014 (v nadaljevanju: stara različica), je urejeno, katere podatke mora vsebovati pogodba o potrošniškem posojilu. To, kateri nadaljnji podatki morajo biti obvezno navedeni v pogodbi, je urejeno v stari različici člena 247(6), drugi odstavek, prvi in drugi stavek, (7), (8), drugi odstavek (za pogodbe s pomožnimi storitvami), (12), prvi odstavek, drugi stavek, točka 2 (za povezane pogodbe in odplačne pomoči pri financiranju), in (13), prvi odstavek (za primer udeležbe kreditnega posrednika), EGBGB.
- (13) e) Člen 247(9) EGBGB v različici, ki se je uporabljala od 11. junija 2010 do 20. marca 2016 (v nadaljevanju: stara različica), v zvezi s pogodbami o potrošniških posojilih v smislu člena 503 BGB določa, da (prvi stavek prvega odstavka) morajo biti v predpogodbenih informacijah in pogodbi o potrošniškem posojilu – z odstopanjem od stare različice člena 247 od (3) do (8), (12) in (13) EGBGB – obvezno navedeni (zgolj) podatki v skladu s staro različico člena 247(3), prvi odstavek, točke od 1 do 7, 10 in 13, ter četrti odstavek, in (8) EGBGB in da (tretji stavek prvega odstavka) mora pogodba vsebovati tudi podatke o pravici do odstopa v skladu s členom 247(6), drugi odstavek, EGBGB.
- (14) f) V členu 503(1) BGB v različici, ki se je uporabljala od 11. junija 2010 do 20. marca 2016 (v nadaljevanju: stara različica), so bile pogodbe o potrošniških posojilih, zavarovanih s pravico v zvezi z nepremičnino, opredeljene kot pogodbe, pri katerih je odobritev posojila pogojena z zagotovitvijo zavarovanja na podlagi pravice v zvezi z nepremičnim premoženjem in se opravi pod pogoji, ki običajno veljajo za pogodbe, zavarovane s pravico v zvezi z nepremičnim premoženjem, in njihovo vmesno financiranje, pri čemer se za enakovredno zavarovanje na podlagi pravice v zvezi z nepremičnim premoženjem šteje položaj, v katerem se tako zavarovanje opusti na podlagi člena 7 od (3) do (5) Gesetz über Bausparkassen (zakon o hranilnicah za stanovanjska posojila).

3. Upoštevena sodna praksa Bundesgerichtshof

- (15) Bundesgerichtshof je v ustaljeni sodni praksi štelo, da je informacija o pravici do odstopa, ki jo je uporabila tožena stranka, ustrezna, da lahko povzroči začetek teka roka za odstop [...] (ni prevedeno) [pojasnila v zvezi s členom 492(2) BGB]

4. Dvom o skladnosti s členom 10(2)(p) Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008

- (16) a) V skladu s členom 10(2)(p) Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS kreditna pogodba med drugim „jasno in jedrnato“ navaja tudi „obstoj ali odsotnost pravice do odstopa,

- obdobje trajanja te pravice in druge pogoje za uveljavljanje te pravice, vključno z informacijami o obveznosti potrošnika do plačila črpane glavnice in obresti v skladu s členom 14(3)(b) in zneskom dnevni obresti“.
- (17) b) Pomisleki v zvezi s tem, ali je formulacija, ki jo je potrdilo Bundesgerichtshof in v skladu s katero začne rok za odstop teči „po sklenitvi pogodbe, vendar šele po tem, ko je posojilojemalec prejel vse obvezne podatke v skladu s členom 492(2) BGB [...]“, „jasna in jedrnata“ v smislu člena 10(2)(p) Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS, po mnenju razpravnega senata izhajajo iz spodnjih preudarkov.
- (18) (1) V informaciji o pravici do odstopa, s katero bi se moralo potrošnika ne le obvestiti o pravici do odstopa, ki jo ima, temveč mu tudi omogočiti, da to pravico uveljavlja [...] (ni prevedeno), obvezni podatki, ki morajo biti podani, da bi rok lahko začel teči, niso navedeni v celoti temveč le eksemplifikativno. Poleg tega se napotuje na določbo iz stare različice člena 492(2) BGB, ki sama napotuje na določbe iz člena 247 od (6) do (13) EGBGB, ki pa spet napotujejo na določbo iz BGB („kaskadno napotilo“). Potrošnik mora torej za to, da bi izvedel, kateri obvezni podatki morajo biti navedeni za začetek roka za odstop, sam prebrati več zakonskih določb iz različnih zakonodajnih besedil.
- (19) Pomisleki so podani že v zvezi s tem, ali je načeloma mogoče sprejeti, da je z zahtevo po jasnosti in jedrnatosti iz člena 10(2)(p) Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 v skladu to, da predpostavke za začetek teka roka v informaciji o pravici do odstopa niso konkretno navedene, temveč se potrošnika napotuje, naj za seznanitev s tem, katere predpostavke morajo biti izpolnjene, da bo v zvezi z njegovo pogodbo začel teči rok za odstop, sam prebere več določb iz različnih zakonodajnih besedil. Pri tem predložitveno sodišče izhaja iz tega, da med podatke v zvezi z „obdobjem“ za odstop – v vsakem primeru pa med te o „drugih pogojih“ –, ki se zahtevajo z Direktivo, spada tudi informacija o začetku teka roka za odstop in da bi morali biti zato obvezni podatki, ki morajo biti podani, da lahko začne teči rok za odstop, konkretno navedeni v sami informaciji o pravici do odstopa.
- (20) Predložitveno sodišče se v zvezi s tem zlasti ne more strinjati z razlago, da pa bi bila posledica takega naštetja obveznih podatkov, ki ne bi bilo zgolj eksemplifikativno, temveč celovito, to, da „informacija“, ki jo je treba dati potrošniku, ne bi bila jasna in jedrnata, kot se zahteva z Direktivo 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008, temveč razvlečena in komaj razumljiva [...] (ni prevedeno). Obvezni podatki, katerih navedba se zahteva, bi bili lahko v informaciji o pravici do odstopa brez težav naštetih po vrsti. Zaradi tega bi bila informacija o pravici do odstopa obsežnejša, vendar ne bi bila niti „razvlečena“ niti „komaj

razumljiva“. To je razvidno že iz samega člena 10 Direktive, v katerem so zajete vse nujne navedbe in ki je sicer res obsežen, vendar obenem pregleden in razumljiv.

- (21) (2) So pa pomisleki v zvezi s tem, ali je informacija o pravici do odstopa, ki jo je podala tožena stranka, kar zadeva rok za odstop, jasna in jedrnata, v vsakem primeru – če napotitev na nacionalne zakonske določbe sama po sebi ne bi bila v nasprotju z zahtevami Direktive – podani zato, ker potrošniku s „kaskadnim napotilom“ ni omogočeno, da bi samostojno in na lastno odgovornost ugotovil, kateri obvezni podatki morajo biti navedeni, da začne teči rok za odpoved. Naloga, s katero je potrošnik zaradi verige napotil obremenjen, namreč ni omejena zgolj na to, da na podlagi branja zakonskih besedil ugotovi upoštevne obvezne podatke. Nasprotno, posledica napotila je zaradi stare različice člena 247(9) EGBGB nujno to, da mora potrošnik odgovoriti na pravno vprašanje, ali je s posojilodajalcem sklenil pogodbo o potrošniškem posojilu v smislu stare različice člena 503 BGB. Le na podlagi odgovora na to vprašanje lahko potrošnik izve, ali v njegovem primeru rok za odpoved začne teči že ob navedbi skrčenega seznama obveznih podatkov iz stare različice člena 247(9) EGBGB ali pa morajo biti za začetek teka roka navedeni še nadaljnji obvezni podatki. Vprašanje, ali gre za pogodbo o potrošniškem posojilu, zavarovanem s pravico v zvezi z nepremičnino, v smislu stare različice člena 503 BGB, pa ni vprašanje, na katero bi lahko odgovoril povprečni potrošnik – ki ga tudi Bundesgerichtshof redno upošteva kot izhodišče [...] (ni prevedeno) – brez pravne izobrazbe.
- (22) Za odgovor na to vprašanje bi moral potrošnik preveriti, ali je odobritev posojila pogojena z zagotovitvijo zavarovanja na podlagi pravice v zvezi z nepremičnim premoženjem in se opravi pod pogoji, ki običajno veljajo za pogodbe, zavarovane s pravico v zvezi z nepremičnim premoženjem, in njihovo vmesno financiranje. To, ali je odobritev posojila pogojena z zagotovitvijo zavarovanja na podlagi pravice v zvezi z nepremičnim premoženjem, lahko potrošnik morda še ugotovi zgolj s tem, da prebere posojilno pogodbo. Naravnost nemogoče pa je, da bi lahko dognal, ali se odobritev posojila opravi pod pogoji, ki običajno veljajo za pogodbe, zavarovane s pravico v zvezi z nepremičnim premoženjem, in njihovo vmesno financiranje. To, kdaj gre za tak primer, ni mogoče razbrati iz samega zakonskega besedila. Za odgovor na to vprašanje bi moral potrošnik namreč opraviti pravno preučitev ob upoštevanju upoštevne sodne prakse Bundesgerichtshof, v skladu s katero se šteje, da dogovorjena obrestna mera še ustreza običajnim tržnim pogojem, če od obrestnih mer, objavljenih v mesečnih statistikah o obrestnih merah, ki jih pripravlja nemška centralna banka, ni večja za več kot eno odstotno točko [...] (ni prevedeno). Ker od upoštevne povprečnega potrošnika ni mogoče pričakovati, da bo seznanjen s to upoštevno sodno prakso Bundesgerichtshof, in ker tudi sicer ne more vedeti, na podlagi česar bi moral ugotavljati običajne tržne pogoje, je nujna posledica „kaskadnega napotila“ ta, da si mora potrošnik za to, da bi

lahko ugotovil predpostavke za začetek teka roka za odpoved, pridobiti pravni nasvet.

- (23) Tudi pri nadaljnjih določbah člena 247 od (3) do (13) EGBGB se od potrošnika zahteva izvedba pravnih subsumpcij, ki jih ta brez pravne pomoči ni sposoben opraviti ([...] (ni prevedeno) [primer]).
- (24) Razpravni senat meni, da informacija o pravici do odstopa, ki v zvezi z začetkom teka roka za odpoved v vsakem primeru vsebuje verigo napotil, za katere razjasnitev je nujna pravna preučitev, ni v skladu z zahtevo Direktive, da morajo biti navedbe „jasne“ in „jedrnate“. Zdi se, da je izključeno, da bi potrošnik, ki nima pravne izobrazbe, brez – praviloma plačljive – pomoči pravnega svetovalca lahko odgovoril na vprašanje o obstoju pogodbe o potrošniškem posojilu, zavarovanem s pravico v zvezi z nepremičnino, ali povezanih pogodb. Zato samostojno in brez pridobitve pravne pomoči ne more ugotoviti niti tega, katere obvezne navedbe morajo biti podane za začetek teka roka za odpoved in ali je prejel vse zahtevane obvezne navedbe, niti tega, kdaj se rok za odpoved začne oziroma izteče.
- (25) Glede na navedeno se zdi, da formulacija, ki jo je uporabila tožena stranka, ni „jasna“ in „jedrnata“ v smislu Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS.

5. Pomen rešitve vprašanj za predhodno odločanje za zadevni postopek

- (26) a) [...] (ni prevedeno) [Pojasnila o pomenu vprašanj za predhodno odločanje za podredni predlog]
- (27) b) [...] (ni prevedeno) [Pojasnila o tem, da spor še ni zrel za odločanje]
- (28) c) [...] (ni prevedeno) [Pojasnila o tem, da je odgovor na vprašanja za predhodno odločanje odločilen za sprejetje odločitve v sporu]
- (29) [...] (ni prevedeno) [Opustitev nadaljnjega vprašanja za predhodno odločanje]
- [...] (ni prevedeno)